

Verslag vierde bijeenkomst werkgroep

Op dinsdag 18 april 2023 was de werkgroep ICU voor de vierde keer bij elkaar. Van de 10 leden waren er deze avond 6 leden aanwezig. Op de agenda voor deze avond stond:

Opening

Na een welkomstwoord door omgevingsmanager Jan-Willem Vrolijk worden de gasten van deze avond ook voorgesteld. Te gast zijn Eltjo Ebbens van de provincie Utrecht en Kees de Lange van Staatsbosbeheer. Beiden aanwezig voor agendapunt 4.

Mededelingen

Bij de mededelingen kwam de reactie van het college op het advies van de werkgroep ter sprake. De werkgroep heeft geen opmerkingen op de reactie van het college, maar zou nog wel graag een reactie van de gemeente Houten en gemeente Wijk bij Duurstede zien op de adviezen rond de weginrichting en verkeersoverlast. Jan-Willem zal dit onder de aandacht van de gemeente brengen (**actie Jan-Willem**). De stand van zaken rond de weginrichting komt ook kort aan bod. Jan-Willem geeft aan dat er na het afronden van de monitoring en evaluatie van de proefvakken op dit moment nog geen overeenstemming is tussen de gemeente Houten, Wijk bij Duurstede, Provincie Utrecht en HDSR over de financiering en de te hanteren weginrichting en materialisatie.

Concept voorkeursalternatief

Het eerste kaartbeeld van het voorkeursalternatief is gedeeld met de werkgroep. Jan-Willem geeft aan de hand van een presentatie verdere uitleg. Deze presentatie is toegevoegd. De afgelopen maanden heeft nog meer onderzoek plaats gevonden en zijn herberekeningen uitgevoerd om te kijken of het gebied waar dijkversterking noodzakelijk is nog verder kon worden verkleind. Dit heeft geresulteerd in dat er nog 3 locaties langs het traject zijn waarvoor dijkversterking noodzakelijk is. Voor 2 van die locaties was al bekend bij de *nota kansrijke alternatieven* dat er geen andere optie was dan een verticale maatregel. Het gaat om het meest westelijke deel van het traject en op de locatie rond het wiel bij Wijk bij Duurstede. Voor 1 locatie is gekozen voor een buitendijkse oplossing. Het eerdere advies van de werkgroep heeft hier mede de doorslag voor gegeven.

Voor alle overige delen is er nog wel sprake van een zogenaamde beheeropgave, maatregelen ter verbetering van het beheer van de dijk. Voor het overgrote deel van het traject betekent dit dat er aan de dijk taludherstel of taludverflauwing noodzakelijk is in combinatie met het aanleggen van een beheerstrook. Op plekken waar geen dijkversterkingsopgave is zijn taludverflauwing en aanleg en verwerving van een beheerstrook op vrijwillige basis.

In een reactie geeft de werkgroep aan dat het voorkeursalternatief in lijn is met de verwachtingen op basis van de eerdere besprekingen. Op de vraag of taludherstel hoe dan ook kan worden uitgevoerd ook al is er geen sprake van grondoverdracht antwoordt Jan-Willem bevestigend. Voor taludverflauwing en de aanleg van een beheerstrook ligt dit anders. Daarvan is alleen sprake bij grondverwerving op vrijwillige basis (indien er geen dijkversterkingsopgave is). De werkgroep stelt verder de vraag hoe het zit met recreatief medegebruik van de beheerstrook. Jan-Willem geeft aan dat recreatief medegebruik is uitgesloten aan de binnenzijde voor de dijk. Dit wordt in de overeenkomst vastgelegd.

Jan-Willem vraagt de werkgroep of het op prijs wordt gesteld om met de volgende nieuwsbrief iedere eigenaar persoonlijk van een kaart ter plekke van zijn of haar perceel te voorzien met verdere uitleg. Dit als onderdeel van de toezegging om meer maatwerk in de communicatie te leveren. De werkgroep geeft aan dit een goede suggestie te vinden.

Met een korte weergave van de vervolplanning wordt dit onderwerp afgesloten. De belangrijkste momenten zijn als volgt:


- 28 juni bewonersavond – daaropvolgend een consultatieperiode (mogelijkheid om te reageren)
- 14 sept. Commissie (inspraak mogelijk)
- 4 okt. Algemeen Bestuur: vaststelling voorkeursalternatief

Thema Ecologie

Het thema ecologie start met een toelichting van Jan-Willem over de inzet van het waterschap op het gebied van bloemrijke dijken. Het waterschap wil op het gehele buitentalud (rivierzijde) bloemrijk grasland realiseren. De belangrijkste redenen daarvoor zijn:

- Bloemrijk grasland heeft een hoge erosiebestendigheid. De grasmat (de huid van de dijk) zal hierdoor minder snel eroderen. Dit komt onder andere door de verschillende wortelstructuren en dieptes, waardoor de mat een dik samenhangend pakket vormt.
- Bloemrijk grasland levert een belangrijke bijdrage aan biodiversiteit door aanwezigheid van bijzondere plantensoorten en de aantrekkingskracht voor insecten.

Er is op veel plekken al sprake van een goed ontwikkeld bloemrijk talud. Als het waterschap daar werkzaamheden moet verrichten zal alles erop gericht zijn om de bijzondere soorten te behouden door onder andere vroegtijdig zaad te oogsten van bijzondere soorten en delen van zoden in depot te zetten. Op plaatsen waar nog geen goed bloemrijk grasland is zal het waterschap proberen de grondgesteldheid te verbeteren zodat bloemrijk grasland kan ontstaan en vervolgens inzaaien en het beheer uitvoeren dat daarbij hoort. Typisch beheer voor dergelijk grasland is 2- maal per jaar maaien en afvoeren. De werkgroep is positief over de inzet op bloemrijk grasland. Een deel van de werkgroep heeft het rapport over de werkwijze al ontvangen. Andere geïnteresseerden kunne het rapport ook via Jan-Willem verkrijgen.



Daarna volgt een toelichting van Eltjo Ebbens(provincie Utrecht) en Kees de Lange(Staatsbosbeheer) over de plannen voor natuurontwikkeling van de provincie Utrecht en Staatsbosbeheer. Daar waar dat logisch en zinvol is worden deze plannen gelijktijdig met de dijkversterking uitgevoerd. Overige maatregelen worden separaat uitgevoerd. Voor traject Irenesluis Culemborgse Veer is met name de dijkzone van de Schalkwijker Buitenwaard in beeld om gelijktijdig met de dijkversterking te ontwikkelen.

Eltjo gaf een presentatie met daarbij van west naar oost een toelichting per uiterwaard. De presentatie is separaat bijgevoegd.

Hieronder een weergave van enkele reacties en discussiepunten met de werkgroep:

- Naar aanleiding van de plannen voor de Steenwaard Oost komt een discussie op gang over toegankelijkheid versus zonering ten behoeve van natuur. Vanuit de werkgroep wordt aangegeven dat het gebied bij voorkeur goed toegankelijk blijft. Provincie Utrecht en Staatsbosbeheer geven aan dat in eerste instantie gekeken wordt naar een wandelpad langs de dijk over het onderhoudspad. De werkgroep geeft echter aan dat dat een totaal andere beleving is dan verder van de dijk. Provincie Utrecht en Staatsbosbeheer zeggen toe dat er nog kritisch gekeken wordt naar de mate van toegankelijkheid van Steenwaard-Oost voor recreanten. Hierbij wordt ook op niveau van een groter gebied langs de dijk gekeken (zonering uiterwaarden toegankelijk voor honden / toegankelijk voor recreanten en rustgebieden voor de natuur). De werkgroep verzoekt om het belang van wandelaars in Steenwaard-Oost goed mee te wegen. Vanuit Steenwaard-West sluiten struinroutes aan op het huidige wandelnetwerk door Steenwaard-Oost. Dit pad loopt door Steenwaard-Oost naar recreatiegebied De Heulse Waard en zorgt voor een vrij/open gevoel. Het pad is gesloten tijdens het broedseizoen, maar is zomers ook lastig toegankelijk (hoge vegetatie, onvoldoende beheer). Bij alternatieve routes, zoals een route langs de Veerweg, ben je als wandelaar continu op de hoede om niet “van je sokken” gereden te worden. De werkgroep ziet dit niet als een geschikt alternatief. Afgesproken is dat PU/SBB voor de bewonersavond op 28 juni hierover een terugkoppeling verzorgen richting de werkgroep (**actie Eltjo/Kees**)
- De werkgroep geeft aan dat de bever nu al veelvuldig aan bomen knaagt in het gebied.
- Voor de Schalkwijker Buitenwaard is er een vergelijkbare discussie. De afweging en procedure voor de aanleg van een geul heeft echter al plaatsgevonden. Het doorgaand wandelen langs de zomerdijk in de Schalkwijker Buitenwaard is daarmee in de toekomst niet mogelijk. Vanuit de dijkversterking /natuurontwikkelingsplannen vindt geen heroverweging hierover plaats;
- De werkgroep attendeert op het gevaar van perenvuur in meidoorns i.r.t. fruitteelt. Bij het plaatsen van meidoorns in de dijkzone van de Schalkwijker Buitenwaard dient gecheckt te worden dat er geen fruitteelt bomen in de buurt zijn;
- Het integraal meenemen van een tichelputzone in de dijkzone van de Schalkwijkerbuitenwaard als “mEEKoppel-project” bij de verdere uitwerking van de dijkversterking wordt door de werkgroep als een logische stap gezien;
- Voor de Moerbergse waard vindt vanuit RWS (KRW-maatregel) apart overleg plaats met bewoners uit de buurt. De werkgroep heeft geen aandachtspunten voor deze uiterwaard;
- Voor de Bosscherwaarden geldt dat de provincie nu alleen plannen maakt voor de delen die niet onder het initiatief van de Rijn Delta groep valen. Het zijn daarom alleen maar ebeperkte maat-

regelen aan enkele stukken langs de dijk. Buiten de scope van de dijk/ scope natuurontwikkeling maar wel besproken: Inzake de Bosscherwaarden geeft de werkgroep aan dat een go/no-go beslissing eigenlijk niet op gemeentelijk niveau maar op provinciaal niveau genomen zou moeten worden. Sinds de wetswijziging van de Wro dient eerst door de gemeente het bestemmingsplan gewijzigd te worden, waardoor de gemeente als eerste aan zet is.

Vervolg?

Jan-willem geeft aan dat het volgende belangrijke moment de vrijgave van het voorkeursalternatief is en de bewonersavond van 28 juni. Hij vraagt of de werkgroep voor die tijd nog bij elkaar wil komen om een advies te formuleren over het voorkeursalternatief. De werkgroep geeft aan dat niet nodig te vinden. Dat betekent dat dit voorlopig de laatste bijeenkomst is in de verkenningsfase. Jan-Willem geeft aan dat hij de inzet van de werkgroep enorm op prijs heeft gesteld en graag de mogelijkheid openhoudt om in de toekomst de werkgroep nog een keer bij elkaar te roepen. De werkgroep geeft aan hiervoor open te staan.

Heeft u tussentijds nog vragen? Stelt u ze dan gerust aan Jan-Willem Vrolijk (jan-willem.vrolijk@hdr.nl of 06-15068498).